

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

UDC 330.1:331.5(478)(4)

A. P. BIRCA

Doctor habilitatum in Economics,
Professor, Dean of the Faculty of Economics
and Law, Academy of Economic Studies
of Moldova (University)
Chisinau, Republic of Moldova
e-mail: alicbir@yahoo.com

A. I. MAMALIGA

University Lecturer
Department of Modern Business
Languages Academy of Economic Studies
of Moldova (University)
Chisinau, Republic of Moldova
e-mail: alamamaliga@yahoo.com

EMPLOYMENT BY ECONOMIC ACTIVITIES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA AND THE EUROPEAN UNION

The structural character of employment has a significant impact on the labour market competitiveness. The major changes that have occurred in society, as a result of labour intellectualisation, have also generated substantial changes in the structure of employment, both in the Republic of Moldova and worldwide. Consequently, many people with a low level professional training have become vulnerable in the labour market, and a large num-

ber has even lost their jobs. At the same time, in the Republic of Moldova, the employment structure by activity fields proves that it is not appropriate to the current development situation of the society. This has made the labour market from the Republic of Moldova vulnerable, compared to the European labour market.

Key words: labour force, employment, labour market, European labour market, field of activity, structural employment.

JEL Classification: F15, J62, J64.

Problem formulation. In recent years, there has been noticed an obvious economic change, by switching from the industrial to the service economy. As a result, this has led to a shift in the working population in general, and the employed persons, especially from the primary and secondary sectors to the service sector.

Under the current knowledge-based economy, there are structural changes in employment patterns as a result of the disappearance of some jobs and the emergence of others. We can also see an increase in the share of intellectual jobs at the expense of physical ones, which allows us to ascertain that we are witnessing the intellectualisation of the working process. Under these circumstances, retraining and developing the workforce are factors that reduce unemployment vulnerability and maintain a high employment level.

The Moldovan labour market has been under transition to competitive economy and the process of national economies globalization. In the Republic of Moldova, the burden of economic problems has moved the human issues on the second place, including employment. This has triggered some employment malfunctions in various aspects, which clearly differentiates the labour market in Republic of Moldova from what is registered in other countries, including the European Union member states.

Recent research and publication analysis. There have been concerns about employment for a very long time, but a particular interest in employment has been noticed over the past two centuries, especially in the works of such economists as A. Smith, David Ricardo, John Stuart Mill and J. M. Keynes, focusing on full employment. Classical liberals' views regarding employment are challenged by J. M. Keynes who claims that unemployment is not an absolute evil to a certain point, it can even be a positive factor by encouraging people to work better?. At the same time, Keynes says that in a capitalist society there is no mechanism that would ensure full employment of labour force.

The concept of employment is quite complex and cannot be viewed just economically. A sociological approach to the concept of employment led to the creation of "a system of employment" (Christiansen et al., 1999), defining employment as any type of activity: work rewarded by salaries, entrepreneurship and self-owned businesses, volunteering and any other activities outside the labour market (Koistinen, 2001).

An important aspect of the labour market is its segmentation. In recent years, labour market segmentation has come to the attention of several researchers (Fields, 2009; Moscarola, 2010, etc.). The European labour market is analysed by a multitude of authors, each of them addressing various topical issues and problems (Birca, 2015; Bostan, 2010, etc.).

Formulation of aims. The article's objective is to analyze the employment by field of activity in the Republic of Moldova and the European Union. In this context, we intend to show the differences and similarities in terms of employment on the fields of activity, in the context of the association of the Republic of Moldova to the European Union. At the same time, we intend to highlight potential employment issues by field of activity in the Republic of Moldova.

The main material presentation. The development level of the national economic sectors determines the absorption degree of the employed persons from a country at a given time. Analysing employment by economic activity in the Republic of Moldova, we can see that most of the employed persons are involved in the agricultural sector (Table 1).

Analysing employment by economic sector, we have found that nearly every third person worked in the agricultural sector in 2016. During 2010-2016, the number of employed in agriculture increased by almost 100 thousand people, to 314.7 thousand people in 2010 to 410.9 thousand people in 2016. This also led to an increase in the share of the employed persons in agriculture from 27.5% to 33.7% in the analysed period. Excluding the public sector, trade, hotel and restaurant industry, it is the second largest sector from the national economy where the workforce is engaged. In 2016, the workforce involved in this field represented almost 50% of the population employed in agriculture.

**Table no. 1. Employment by economic activity
in the Republic of Moldova, 2010-2016**

Nr	Economic activities	2010		2012		2014		2016	
		Thousand people	%	Thousand people	%	Thousand people	%	Thousand people	%
1.	Total	1143,4	100	1146,8	100	1184,9	100	1 219,5	100
2.	Agriculture	314,7	27,5	303,3	26,5	361,1	30,5	410,9	33,7
3.	Industry	145,8	12,8	150,9	13,2	145,6	12,3	148,1	12,1
4.	Construction	67,5	5,9	70,2	6,1	66,4	5,6	60,9	5,0
5.	Trade, Hotel and Restaurants	213,4	18,7	209,3	18,2	202,8	17,1	199,6	16,4

End of Table no. 1

Nr	Economic activities	2010		2012		2014		2016	
		Thousand people	%	Thousand people	%	Thousand people	%	Thousand people	%
6.	Transport and communications	63,7	5,6	70,5	6,1	67,7	5,7	76,2	6,2
7.	Administration, Education, Health and Social Welfare	250,7	21,9	247,2	21,6	230,9	19,5	223,5	18,3
8.	Other activities	87,6	7,6	95,5	8,3	110,3	9,3	100,3	8,3

Source: Developed by the authors based on data from the National Bureau of Statistics.

The industrial sector holds the third position according to the persons employed. In 2016, 148.1 thousand people were working in the industrial sector, which made up 12.1% of the total employed population.

Analysing the employed persons in agriculture in the Republic of Moldova, we have found that their share in the total employed population is the highest in Europe, in relation to the EU member countries inclusively (Table 2).

Analysing the employed persons in agriculture in the EU Member States, we have found that it has fallen by more than 1.5 million people between 2008 and 2016. At the EU level, the population employed in agriculture decreased in most countries except Hungary, Italy and France. The employed persons in the agricultural sector of the Republic of Moldova exceed the employed persons in agriculture in Hungary, Great Britain, Bulgaria and Portugal, countries with a much larger territory. In 2016, the share of the employed persons in agriculture in the total population employed in the Republic of Moldova was almost 30 times higher than in the United Kingdom, almost 25 times higher than in Belgium, Germany or Malta. At EU level, the country with the largest share of the population employed in agriculture was Romania. In 2016, it accounted for 20.7% of the total employed persons. Romania is followed by Greece and Poland, with a share of 11.7% and 10.4% accordingly, in the total employed persons in agriculture.

Table no. 2. Persons employed in agriculture in EU Member States and the Republic of Moldova over 2008–2016

Countries	2008			2016		
	Employed persons, thousand people	Employed persons in agriculture, thousand people	Share of employed persons in agriculture in the total employed persons, %	Employed persons, thousand people	Employed persons, in agriculture, thousand people	Share of employed persons in agriculture in the total employed persons, %
EU – 28	218 924,1	10276,3	4,7	218 949,9	8 738,5	4,0
Austria	3 928,7	180,9	4,6	4 142,7	159,6	3,9
Belgium	4 413,7	65,4	1,5	4 540,6	52,4	1,2
Bulgaria	3 306,2	232,7	7,0	2 954,3	196,4	6,6
Czech Republic	4 933,5	156,1	3,2	5 015,9	144,0	2,9
Cyprus	371,1	11,5	3,1	358,7	11,4	3,2
Croatia	1 725,0	187,9	10,9	1 566,6	106,4	6,8
Denmark	2 806,7	66,8	2,4	2 747,7	62,8	2,3
Estonia	632,2	24,5	3,9	612,3	23,7	3,9
Finland	2 497,2	104,6	4,2	2 379,5	82,0	3,4
France	25 792,5	690,0	2,7	26 242,7	726,9	2,8
Germany	37 902,3	636,6	1,7	40 255,6	497,3	1,2
Greece	4 522,9	474,5	10,5	3 610,3	423,9	11,7
Ireland	2 081,1	95,9	4,6	1 953,4	89,5	4,6
Italy	22 698,6	800,5	3,5	22 241,1	825,6	3,7
Latvia	1 008,8	77,9	7,7	862,3	65,5	7,6
Lithuania	1 396,9	111,0	7,9	1 317,7	101,2	7,7
Luxemburg	201,8	3,4	1,7	259,4	2,3	0,9
Malta	157,7	2,8	1,8	188,1	2,4	1,3
Great Britain	28 827,3	284,4	1,0	30 436,5	293,6	1,0
the Netherlands	8 467,6	210,8	2,5	8 223,4	166,0	2,0
Poland	15 557,4	2 073,7	13,3	15 901,8	1 654,8	10,4
Portugal	4 785,7	345,8	7,2	4 371,2	195,1	4,5
Romania	8 882,2	2 219,0	25,0	8 166,1	1 693,0	20,7
Slovakia	2 423,4	95,3	3,9	2 471,7	70,9	2,9
Slovenia	975,2	67,4	6,9	902,5	38,2	4,2

End of Table no. 2

Countries	2008			2016		
	Employed persons, thousand people	Employed persons in agriculture, thousand people	Share of employed persons in agriculture in the total employed persons, %	Employed persons, thousand people	Employed persons, in agriculture, thousand people	Share of employed persons in agriculture in the total employed persons, %
Spain	20 316,5	808,1	4,0	18 182,7	760,9	4,2
Sweden	4 493,8	84,7	1,9	4 735,6	77,7	1,6
Hungary	3 818,0	164,0	4,3	4 309,4	214,9	5,0
Republic of Moldova	1 251,00	388,6	31,1	1219,5	410,9	33,7

Source: Developed by the authors based on the European Union statistics (EUROSTAT).

In the case of the Republic of Moldova, we cannot talk about an efficient economy, given that one third of the employed persons is involved in agriculture. Therefore, we can claim that the economy of the Republic of Moldova cannot compete, in the current conditions, with the economy of the EU member states. Table 3 shows the ratio of the country population and the employed persons in agriculture, which reflects the agricultural development level in the EU.

Table no. 3. The ratio between the total population and the number of employed persons in agriculture in the EU and the Republic of Moldova

Countries	2008			2016		
	Population number, thousand people	Employed persons in agriculture, thousand people	The ratio of the total population and the number of people employed in agriculture	Population number, thousand people	Employed persons in agriculture, thousand people	The ratio of the total population and the number of people employed in agriculture
EU – 28	500297	10 276,3	48,7	510 284	8 738,5	58,4
Austria	8 308	180,9	45,9	8 690	159,6	54,4

End of Table no. 3

Countries	2008			2016		
	Population number, thousand people	Employed persons in agriculture, thousand people	The ratio of the total population and the number of people employed in agriculture	Population number, thousand people	Employed persons in agriculture, thousand people	The ratio of the total population and the number of people employed in agriculture
Belgium	10 667	65,4	163,1	11 311	52,4	215,9
Bulgaria	7 518	232,7	32,3	7 154	196,4	36,4
Czech Republic	10 343	156,1	66,3	10 554	144,0	73,3
Cyprus	776	11,5	67,5	848	11,4	74,4
Croatia	4 312	187,9	22,9	4 191	106,4	39,4
Denmark	5 476	66,8	82,0	5 707	62,8	90,9
Estonia	1 338	24,5	54,6	1 316	23,7	55,5
Finland	5 301	104,6	50,7	5 487	82,0	66,9
France	64 007	690,0	92,8	66 760	726,9	91,8
Germany	82 218	636,6	129,2	82 176	497,3	165,2
Greece	11 061	474,5	23,3	10 784	423,9	25,4
Ireland	4 458	95,9	46,5	4 725	89,5	52,8
Italy	58 653	800,5	73,3	60 666	825,6	73,5
Latvia	2 192	77,9	28,1	1 969	65,5	30,1
Lithuania	3 213	111,0	28,9	2 889	101,2	28,5
Luxemburg	484	3,4	142,3	576	2,3	250,5
Malta	408	2,8	145,6	434	2,4	181,0
Great Britain	61 572	284,4	216,5	65 383	293,6	222,7
the Netherlands	16 405	210,8	77,8	16 979	166,0	102,3
Poland	38 116	2 073,7	18,4	37 967	1 654,8	22,9
Portugal	10 553	345,8	30,5	10 341	195,1	53,0
Romania	20 636	2 219,0	9,3	19 760	1 693,0	11,7
Slovakia	5 376	95,3	56,4	5 426	70,9	76,5
Slovenia	2 010	67,4	29,8	2 064	38,2	54,0
Spain	45 669	808,1	56,5	46 446	760,9	61,0
Sweden	9 183	84,7	108,4	9 851	77,7	126,8
Hungary	10 045	164,0	61,3	9 831	214,9	45,7
Republic of Moldova	3 570,10	388,6	9,2	3 552,00	410,9	8,6

Source: Developed by the authors based on the European Union statistics (EUROSTAT).

From the information presented in Table 3, we can observe that between 2008 and 2016 only the Republic of Moldova and Hungary reduced the ratio between the population of the country and persons employed in agriculture. In 2008, this ratio was, virtually, equal in the Republic of Moldova and Romania of 9.2. Until 2016 it dropped in the Republic of Moldova to 8.6 and, in Romania it increased to 11.7. In other words, in 2016, a person employed in agriculture produced agricultural output, on average, for 8.6 Moldovan citizens. By comparison, we can notice that this ratio was, on average, 1 to 215.9 in Belgium, 1 to 222.7 in the UK, or 1 to 165.2 in Germany. Table 4 shows the employed persons in other fields of activity in the EU member states.

Table no. 4. Share of the employed persons in the main economic sectors in the EU Member States in 2016

Countries	Agriculture	Industry	Construction	Commerce	Transport	Hotels and restaurants	Information and communication	Finance
EU – 28	4,0	15,9	6,7	14,0	5,3	4,8	3,0	3,0
Austria	3,9	16,3	8,4	14,4	5,0	6,1	3,2	3,2
Belgium	1,2	12,6	7,3	13,2	5,5	3,3	3,1	3,0
Bulgaria	6,6	20,5	7,1	17,2	6,6	5,3	3,0	2,0
Czech Republic	2,9	28,9	7,6	11,8	6,2	3,6	2,9	2,3
Cyprus	3,2	7,3	8,4	18,0	4,3	9,0	2,7	5,4
Croatia	6,8	17,6	7,1	13,9	6,2	6,9	3,1	2,4
Denmark	2,3	12,0	5,5	15,1	4,5	4,3	4,3	2,8
Estonia	3,9	19,6	9,2	13,1	8,0	4,2	4,6	1,7
Finland	3,4	13,8	7,3	11,9	5,7	3,5	4,2	2,1
France	2,8	12,4	6,4	12,9	5,5	3,8	2,8	3,3
Germany	1,2	19,6	6,7	14,1	4,9	3,8	3,1	3,2
Greece	11,7	9,9	4,0	18,0	5,1	9,3	2,2	2,6
Ireland	4,6	12,0	6,8	13,8	4,6	7,4	4,4	4,6
Italy	3,7	18,5	6,2	14,1	4,8	6,2	2,5	2,9
Latvia	7,6	14,4	7,5	14,0	9,4	3,5	2,7	2,7
Lithuania	7,7	10,0	7,7	17,4	7,2	2,7	2,1	1,5
Luxemburg	0,9	4,2	5,7	7,2	4,1	3,5	3,1	10,8
Malta	1,3	12,5	6,0	15,6	5,7	7,1	3,6	4,7
Great Britain	1,0	9,9	7,3	13,2	5,1	5,5	4,1	4,0
the Netherlands	2,0	9,8	4,8	14,7	4,4	4,3	3,3	3,1

End of Table no. 4

Countries	Agriculture	Industry	Construction	Commerce	Transport	Hotels and restaurants	Information and communication	Finance
Poland	10,4	21,8	7,6	14,6	6,0	2,3	2,2	2,4
Portugal	4,5	17,7	6,5	15,3	4,2	6,1	2,5	2,5
Romania	20,7	20,4	8,3	14,4	5,8	2,5	2,0	1,4
Slovakia	2,9	25,0	9,2	12,5	6,6	4,6	2,7	1,9
Slovenia	4,2	25,7	5,6	12,9	5,3	4,5	3,4	2,4
Spain	4,2	12,7	5,9	16,1	5,1	8,8	3,0	2,5
Sweden	1,6	10,5	6,7	11,6	5,0	3,6	4,3	2,0
Hungary	5,0	22,0	6,4	12,5	6,4	4,5	2,0	2,0

Source: Developed by the authors based on the European Union statistics (EUROSTAT).

Analysing the information in Table 4 in terms of the employed persons in EU Member States, we can determine the level of the economic sector development. Although, it may be subjective to determine the level of development of the activity sector according to the employed persons, as there are other factors that may influence the level of development of the sector concerned, we have made some conclusions. If we refer to industry, then the degree of automation or robotisation of industrial operations influences directly the number of people employed in this field. However, analysing the level of employment in industry, we can classify the EU Member States into four groups:

1. countries where the share of the employed persons in industry exceeds 20% of the total employed population – Bulgaria, the Czech Republic, Poland, Romania, Slovenia, Slovakia and Hungary;

2. countries where the share of employed persons in industry is between 15 and 20% of the total employed population – Austria, Croatia, Estonia, Germany, Italy and Portugal;

3. countries where the proportion of the employed persons in industry is between 10 and 15 of the total employed population – Belgium, Denmark, Finland, France, Ireland, Lithuania, Latvia, Malta, Spain and Sweden. Analysing the information in Table 3, we can notice that the Republic of Moldova belongs to this category;

4. countries where the share of the employed persons in industry is less than 10% of the total employed population – Cyprus, Greece, Luxembourg, the UK and the Netherlands.

It is worth noting that the countries from the first group belonged to the former socialist system. If there are other factors in the industry that determine its development level, then for other areas of activity, the employment level will be an indicator that can determine the development level of the appropriate branch.

The share of the workforce from construction, in the total employed persons, varies between 4.0% in Greece and 9.8% in Slovakia. From Table 3, where the share of employed persons in construction is shown in the total employed persons, we can notice that it exceeds only that of Greece and the Netherlands.

The population employed in the transport sector is almost homogeneous in the EU Member States, with except the Baltic States, where the share of the employed persons in transport in the total employed persons is more than 7%. The population employed in commerce, hotel and catering industry has a significant share in the total employed persons (Figure 1).

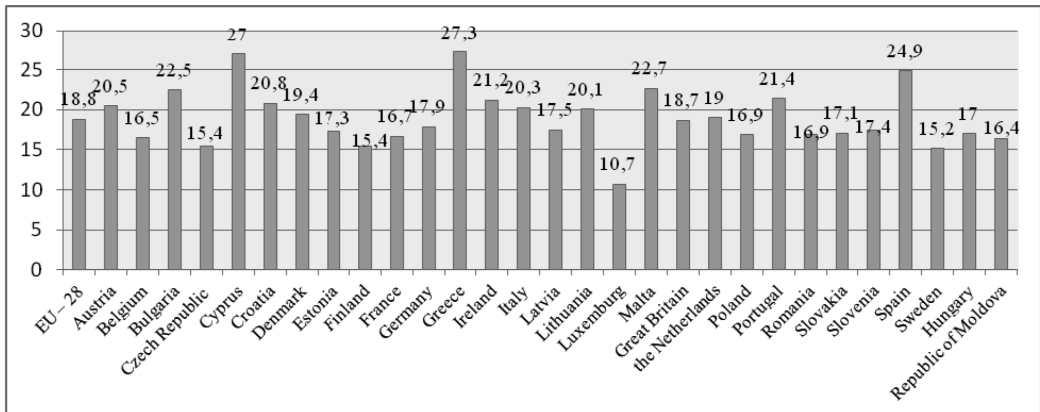

Fig. 1 Share of employed persons in commerce, hotel and catering industry in the total employed persons in 2016

Source: Developed by the authors based on the European Union statistics (EUROSTAT) and the National Bureau of Statistics from the Republic of Moldova.

In 2016, the share of people employed in commerce, hotel and catering industry in the total employed persons ranged from 10.7% – in Luxembourg, to 27.3% – in Greece. The level of employment in the hotel and catering industry depends on the level of tourism development in that country. Thus, in the EU countries where tourism is well developed, the population employed in the hotel and catering industry makes up about 1/3 of the population employed in commerce, hotels and restaurants. At the same time, we have found that the employed persons in this

economic sector exceed 20% of employed persons in (Bulgaria, Croatia, Greece, Italy, Malta, Portugal and Spain). Only Lithuania and Ireland, which are not tourist attractions, have a population of more than 20% of the total employed persons involved in commerce, hotel and catering industry.

Analysing the employment level in commerce, hotel and catering industry in the Republic of Moldova, we have noticed that it stays at a low level compared to the EU countries. The share of the employed persons in commerce, hotel and catering industry in the Republic of Moldova exceeds that of the Czech Republic, Finland, Luxembourg and Sweden.

If Luxembourg is the EU country with the smallest share of employed persons in commerce, hotel and catering industry in the total employed persons (10.7%), we have found that it has the largest share of employed persons in finance, representing 10.8% of the total employed persons (Table 6). Thus, we have found that the share of the employed persons in the financial sector from Luxembourg, in the total employed persons, is about 6 times higher than that recorded in Romania, Lithuania and Estonia, and 5 times higher than in Bulgaria, Sweden and Hungary.

Conclusion of the research. Employment is a rather important issue that every country is being concerned with. Depending on the employment level we can generally appreciate the level of economic and social development of a country.

For the Republic of Moldova, a major problem is the large share of the employed persons in agriculture. In 2016, nearly a third of the employed persons was engaged in agriculture, which is over 10 times higher than in such countries as Belgium, Denmark, France, Germany, Malta and Sweden. Having such an employment level in agriculture, the Republic of Moldova cannot claim a competitive economy in relation to the European countries or even those from the same region.

REFERENCES

Aceleanu, M. I. (2013). The labour market in the post-crisis economy: the case of Spain. *Theoretical and Applied Economics Review*, Vol. XX, 3(580), 135–146.

Adumitracesei, I. D., Niculescu, N. G. (1995). Labor market. Technical Publishing house. Chisinau.

Aiginger, K., Horvath, Th., Mahringer, H. (2011). Why labour market performance differed across countries in the Recent Crisis. EUROFRAME (European Forecasting Research Association for the Macro-Economy). Retrieved from http://www.euroframe.org/fileadmin/user_upload/euroframe/docs/2011/EUROF11_Aiginger_Horvath_Mahringer.pdf

Barr, N. (1994). Labor markets and social policy in central and eastern europe. University Press. Oxford.

Birca, A. (2015). A comparative analysis of the labour market behaviour in the European Union and the Republic of Moldova. *Annals of the «Constantin Brancusi» University of Targu Jiu. Economy Series*, 6, 46–55.

Bostan, I., Grosu, V. (2010). The social effects of the current economic crisis on the European Union labour market. *Review of Research and Social Intervention*, 31, 7–21.

Christiansen, J., Koistinen, P., Kovalainen, A. (1999). Working Europe: reshaping European Employment systems. Aldershot Hants. England.

Clancy, G. (2007). The Labour Market and the Economy. *Economic & Labour Market Review*, 3 (2), 17–20.

Clasen, J., Clegg, D., Kvist, J. (2012). European labour market policies in (the) crisis, (12). European Trade Union Institute. Retrieved from <https://www.etui.org/Publications2/Working-Papers/>.

Fields, G. S. (2009). Segmented Labour Market Models in Developing Countries. Retrieved from <http://digitalcommons.ilr.cornell.edu/articles/162>.

Jula, N. (2000). Labor market theories, Publishing house BREN. Bucharest.

Koistinen, P. (2001). A future european employment model. Retrieved from <http://www.uta.fi/isss/monnetcentre/wordit/Future11.rtf/>.

Keynes, J. M. (1970). General Theory of Employment, Interest and Money. Scientific Publishing house. Bucharest.

Moscarola, F. C. (2010). Informal Caregiving and Women's Work Choices: Lessons from the Netherlands. *Labour*, 24 (1), 93–105.

Petit, H. (2004). Cambridge contre Cambridge: une version segmentationiste. *Economies et Sociétés – Ekonomiki i obshchestva*, 23, 15 [in French].

Rubery, J., Wilkinson, F. (1981). Outwork and segmented labour markets. F. Wilkinson (ed.). The Dynamics of Labour Market Segmentation. London. Academic Press.

Serban, A. C. (2012). A better employability through labour market flexibility. The case of Romania. *Procedia-Social and Behavioral Science Journal*, Vol. 46, 805, 4539–4543.

The article was received on 26.09.2017.

The article was reviewed 10.11.2017.

The article was recommended for publication 17.11.2017.

A. P. BIRCA

доктор экономических наук, профессор, декан факультета экономики и права, Экономическая академия Молдовы (Университет), Кишинев, Республика Молдова

A. I. MAMALIGA

преподаватель кафедры современных деловых языков, Экономическая академия Молдовы (Университет), Кишинев, Республика Молдова

ЗАНЯТОСТЬ ПО ВИДАМ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА И ЕВРОПЕЙСКОМ СОЮЗЕ

Структура занятости оказывает значительное влияние на конкурентоспособность рынка труда. Изменения, произошедшие в обществе в результате интеллектуализации

труда, трансформували структуру зайнятості як в Республіці Молдова, так і во всем мире. Многие люди с низким уровнем профессиональной подготовки стали уязвимыми на рынке труда, а некоторые потеряли работу. Нынешняя структура занятости по видам экономической деятельности в Республіці Молдова не соответствует современному развитию общества, а рынок труда является неэффективным по сравнению с европейским рынком труда.

Ключевые слова: рабочая сила, занятость, рынок труда, европейский рынок труда, область деятельности, структурная занятость.

A. P. BIRCA

доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки та права, Економічна академія Молдови (Університет), Кишинів, Республіка Молдова

A. I. MAMALIGA

викладач кафедри сучасних ділових мов, Економічна академія Молдови (Університет), Кишинів, Республіка Молдова

ЗАЙНЯТІСТЬ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РЕСПУБЛІЦІ МОЛДОВА ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Постановка проблеми. У сучасній економіці, що базується на знаннях, зростає частка інтелектуальних робочих місць за рахунок фізичних, відбувається інтелектуалізація робочого процесу. Ринок праці Республіки Молдова перебуває в стадії переходу до конкурентоспроможної економіки та процесу глобалізації національних економік. Утім тягар економічних проблем перемістив людські проблеми, включаючи зайнятість, на друге місце. Це спричинило такі зміни зайнятості, які відрізняють ринок праці в Республіці Молдова від ринків праці в інших європейських країнах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтерес дослідників до проблеми зайнятості спостерігається протягом останніх двох століть. Найбільш відомими є праці таких економістів, як А. Сміт, Д. Рікардо, Дж. С. Мілль та Дж. М. Кейнс. Так, Дж. М. Кейнс стверджував, що безробіття не є абсолютним злом до певного моменту і може бути навіть позитивним чинником, спонукаючи людей працювати краще. Однак у капіталістичному суспільстві відсутній механізм, який забезпечив би повну зайнятість робочої сили.

Соціологічний підхід до концепції зайнятості привів до обґрунтування «системи зайнятості» (Christiansen та ін., 1999), де зайнятість – це будь-який вид діяльності: праця за винагороду (заробітну плату), підприємництво, самозайнятість, волонтерство та будь-які інші види діяльності поза межами ринку праці (Koistinen, 2001). В останні роки увагу науковців привернула сегментація ринку праці (Fields, 2009;

Moscarola, 2010 та ін.). Маємо також численні дослідження європейського ринку праці, причому кожен з авторів розв'язує різні актуальні проблеми (Vigsa, 2015; Bostan, 2010 та ін.).

Мета статті полягає в аналізі зайнятості за видами економічної діяльності в Республіці Молдова та Європейському Союзі. Ми маємо намір показати відмінності та схожість процесів зайнятості в Республіці Молдова та ЄС, виявити потенційні проблеми зайнятості в Республіці Молдова.

Викладення основного матеріалу. Автори здійснили секторальний аналіз зайнятості населення в Республіці Молдова, приділивши особливу увагу аграрному сектору – другому за кількістю зайнятих сектору національної економіки. Частка зайнятих у сільському господарстві є найбільшою в Європі і перевищує аналогічний показник для Угорщини, Великої Британії, Болгарії та Португалії, країн із набагато більшою територією.

Індустріальний сектор у Республіці Молдова, з точки зору зайнятості, займає лише третю позицію. За критерієм зайнятості у промисловості автори класифікують країни – члени ЄС так:

1) країни, де частка зайнятих у промисловості перевищує 20% від загальної кількості зайнятого населення: Болгарія, Чехія, Польща, Румунія, Словенія, Словаччина та Угорщина;

2) країни, де частка зайнятих у промисловості становить від 15 до 20% від загальної кількості зайнятого населення: Австрія, Хорватія, Естонія, Німеччина, Італія та Португалія;

3) країни, де частка зайнятих у промисловості становить від 10 до 15% від загальної кількості зайнятого населення: Бельгія, Данія, Фінляндія, Франція, Ірландія, Литва, Латвія, Мальта, Іспанія та Швеція. Республіка Молдова належить до цієї категорії;

4) країни, де частка зайнятих у промисловості становить менше 10% загальної кількості зайнятого населення: Кіпр, Греція, Люксембург, Велика Британія та Нідерланди.

Якщо рівень розвитку промисловості, окрім зайнятості, визначають і багато інших факторів, то для решти видів (сфер) економічної діяльності рівень зайнятості безпосередньо характеризує їх розвиток. У статті аналізується динаміка та чинники зайнятості у будівництві, на транспорті, у торгівлі, готельній та фінансовій діяльності – порівняно з країнами ЄС.

Висновки. Залежно від стану зайнятості можна оцінити рівень соціально-економічного розвитку країни. У Республіці Молдова в 2016 р. майже третина зайнятих працювала в сільському господарстві, що в 10 разів більше, ніж у таких країнах, як Бельгія, Данія, Франція, Німеччина, Мальта та Швеція. Порівняно з країнами ЄС ринок праці Республіки Молдова є неконкурентоспроможним.

Коротка анотація до статті

Структура зайнятості значно впливає на конкурентоспроможність ринку праці. Зміни, що відбулися в суспільстві в результаті інтелектуалізації праці, трансформували структуру зайнятості як у Республіці Молдова, так і в усьому світі. Багато людей з низьким рівнем професійної підготовки стали вразливими на ринку праці, а деякі втратили роботу. Нинішня структура зайнятості за видами економічної діяльності у Республіці Молдова не відповідає сучасному розвитку суспільства, а ринок праці є неефективним порівняно з європейським ринком праці.

Ключові слова: робоча сила, зайнятість, ринок праці, європейський ринок праці, область діяльності, структурна зайнятість.